

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Legfelsőbb Bíróság, mint felülvizsgálati bíróság a dr.Szabó Róbert ügyvéd által képviselt felperesnek a dr.Faragó M.Judit ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés iránt a Csongrád Megyei Bíróságon 6.G.40.184/2007. számon indult és a Szegedi Ítéltábla 2008. május 30-án kelt Gf.I.30.127/2008/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében a jogerős ítélet ellen az alperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Legfelsőbb Bíróság, mint felülvizsgálati bíróság a Szegedi Ítéltábla Gf.I.30.127/2008/4. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, a Csongrád Megyei Bíróság, mint elsőfokú bíróság 6.G.40.184/2007/4. számú ítéletét részben megváltoztatja, és a marasztalás összegét 6.129.000,- (Hatmillió-egyszázhuszonlincezer) Ft-ra leszállítja azzal, hogy 5.328.000,- (Ötmillió háromszázhuszonnyolcezer) Ft után 2003. március 29. napjától, 801.000,- (Nyolcszázegyezer) Ft után 2006. szeptember 29. napjától a kifizetésig terjedő időre járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7%-al növelt összegét köteles az alperes megfizetni. Ezt meghaladóan a Legfelsőbb Bíróság a keresetet elutasítja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 305.000,- (Háromszázötezer) Ft + Áfa elsőfokú, 84.570,- (Nyolcvnnégyezer-ötszázhetven) Ft + Áfa, másodfokú és 150.000,- (Egyszázötvenezer) Ft + Áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az állami adóhatóság felhívására 65.430,- (Hatvanötezer- négyszázharminc) Ft kereseti és 65.430,- (Hatvanötezer- négyszázharminc) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket.

Kötelezi továbbá az alperest, hogy fizessen meg az állami adóhatóság felhívására 370.770,- (Háromszázhetvenezer hétszázhetven) Ft kereseti és 370.770,- (Háromszázhetvenezer- hétszázhetven) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

2003. február 21-én a peres felek ingatlan adásvételi szerződést kötöttek. Az alperes a Sz. 683/7. hrsz-ú "beépítetlen terület" megjelölésű ingatlanának tulajdonjogát 60.000.000,-Ft vételár ellenében a felperesre átruházta. A szerződés 8. pontjában a felek rögzítették, hogy azzal egyidejűleg, arra tekintettel az ingatlanhoz kapcsolódó beruházási költségviselésről külön megállapodás is létrejött közöttük. Az ingatlan adásvételi szerződés, illetve a beruházási költségviselésről szóló megállapodás teljesítésére együttesen kötelesek. A vevő a teljes vételárat a szerződésben foglaltak szerint kifizeti, illetve a beruházási költségviselésről szóló megállapodásban írt kötelezettségének eleget tesz, az alperes, mint eladó, a felperes, mint vevő részére az ingatlanra vonatkozó tulajdonjog bejegyzéséhez szükséges nyilatkozatot, a teljesítéstől számított 3 napon belül kiadja.

A beruházási költségek viseléséről szóló megállapodás 3.) pontja szerint a felperes vállalta, hogy az adásvétel tárgyát képező ingatlanhoz kapcsolódó közműfejlesztés és az önkormányzat által előírt mellékkötelezettségeknek az alperes, mint jogosult által viselt költségéből 21.312.000,-Ft-ot + 25% Áfa-t (5.328.000,-Ft-ot), összesen 26.640.000,-Ft-ot 2003. március 31-ig megfizet.

Az alperes 2003. március 19-én kiállította a 2003/001-200043. számú számlát, amely alapján a felperes a 21.312.000,-Ft + 25% Áfa összeget (5.328.000,-Ft-ot) kifizette. Ezt követően a felperes az 5.328.000,-Ft Áfa visszaigénylése iránt kérelmet nyújtott be az adóhatósághoz. Az azonban megállapította, hogy az alperes tévesen állította ki a számlát, a felperest Áfa fizetési kötelezettség nem terhelte. Az e címen, általa kifizetett összeg nem igényelhető vissza. A felperest 1.602.000,-Ft adóbírsággal sújtotta a jogosulatlanul előterjesztett visszafizetés iránti igénye miatt. A felperes a bírságról szóló határozattal szemben fellebbezést, majd annak eredménytelenségét követően, a másodfokú adóigazgatási határozattal szemben, keresetet nyújtott be. A Fejér Megyei Bíróság a 2006. február 28-án kelt K.22.147/2005/4. számú ítéletével a keresetét elutasította. Kötelezte Őt 20.000,-Ft perköltség, valamint 319.700,-Ft eljárási illeték megfizetésére.

A felperes mind az adóbírságot, mind az általa kezdeményezett peres eljárás költségeit megtérítette.

Módosított keresetében 7.269.700,-Ft és annak késedelmi kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest kártérítés címén. Az általa megjelölt összegen belül az Áfa-ként kifizetett 5.328.000,-Ft-ot, az adóbírságként kifizetett 1.602.000,-Ft-ot, a 20.000,-Ft perköltség és a 319.700,-Ft eljárási illeték összegét követelte.

Arra hivatkozott, hogy az alperes az ügylet tárgyi adómentessége ellenére, Áfa-val megemelt összegről állított ki számlát. Ezzel a tévedésével a felperesnek a keresetben részletezettek szerinti kárt okozta.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Vitatta, hogy az ingatlan adásvételi szerződéssel egyidejűleg kötött beruházási költségek megtérítéséről szóló megállapodás alapján a felperest nem terhelte Áfa fizetési kötelezettség.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 7.269.700,-Ft-ot és annak késedelmi kamatait. Az adóhatósági határozatokban és a Fejér Megyei Bíróság jogerős ítéletében írtakkal azonosan megállapította, hogy az alperes helytelenül állította ki a felperest terhelő fizetési kötelezettségről a számlát. A közmű beruházások ugyanis, mint járulékos költségek, a megvásárolt telek sorsát osztva tárgyi adómentesek. Az elsőfokú bíróság a számlázási hibával okozati összefüggésben állónak tartotta a felperes által megjelölt károkat. A Ptk.339.§ /1/ bekezdésében foglaltak alapján, az alperes által összezszerúságában nem vitatott keresetnek helyt adott. Rámutatott arra is, hogy a számla helyes tartalommal történő kiállítása az alperes kötelezettsége volt. A felperes terhére nem értékelte, és kármegosztásra okot adó körülménynek nem tekintette azt, hogy nem észlelte a számla hibás kiállítását, és az abban megjelölt összeget az alperes részére kifizette.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Álláspontja az volt, hogy a peres felek megállapodásában megjelölt, az ingatlanhoz kapcsolódó járulékos költségek valójában annak forgalmi értékét növelték. Indokolatlan volt ezért a költségeknek, mint járulékos szolgáltatásoknak külön szerződésben a felperesre történő áthárítása. A választott jogi megoldást azonban nem tartotta jogszabályellenesnek. Utalt arra, hogy az általános forgalmi adóról szóló, a jogvita eldöntése során irányadó 1992. évi LXXIV. tv. (a továbbiakban: ÁFA törvény) 30.§ /1/ bekezdése alapján mentesülnek az adó alól a törvény 2. számú mellékletében felsorolt termékértékesítések és szolgáltatásnyújtások. A 2. számú melléklet 1. pontja értelmében a földterület értékesítése tárgyi adómentes. A 22.§ /3/ bekezdés b) pontja szerint, az adó alapjába beletartoznak a termékértékesítés és szolgáltatás teljesítéséhez járulékosan kapcsolódó költségek még akkor is, ha azok külön megállapodáson alapulnak. Az adó mértéke tekintetében figyelembe veendő költség járulékanak minősítésénél nem annak van ugyanis jelentősége, hogy külön számlán, illetve külön szerződésben rendelik-e meg a szolgáltatást, hanem annak, hogy az alapértékesítés a felek megállapodásának megfelelően mikor teljesített: a szolgáltatással

együtt, vagy anélkül. A másodfokú bíróság álláspontjának alátámasztására utalt a 199/152. számú APEH irányelv 5. bekezdésében foglaltakra. Rámutatott arra, hogy a perbeli adásvételi szerződés 8. pontjában a felek rögzítették, hogy az adásvételi szerződéssel egyidejűleg, arra tekintettel jött létre a beruházási költségviselésről szóló megállapodás. Az adásvételi szerződés, illetve az ahhoz kapcsolódó megállapodás teljesítése együttesen valósul meg. Az alperes az ingatlan tulajdonjogának bejegyzéséhez szükséges nyilatkozatát is a mindkét szerződésben írt felperesi kötelezettség teljesítéséhez kötötte. A másodfokú bíróság szerint az alperes tévesen hivatkozott az adásvételi szerződés 10. pontjában foglaltakra. Ugyanis az a vételár kiegyenlítéséhez igénybe venni kívánt bankkölcsönhöz kapcsolódó jelzálogjog bejegyzéséhez való hozzájárulás feltételeit szabályozta. A jogvita eldöntése során ezért nem volt irányadó.

A másodfokú bíróság a kifejtettekre tekintettel egyetértett azzal az elsőfokú bírósági állásponttal, hogy a beruházási költségek ellenértékének kiegyenlítésekor a felperes az alperes részére 5.328.000,-Ft-tal, azaz a tévesen felszámított 25% Áfa-nak megfelelő összegben túlfizetést teljesített.

Rámutatott továbbá, hogy helytállónak tartotta az alperesnek azt az érvelését, hogy a Pp.4.§ /1/ bekezdése értelmében, a polgári peres eljárás során a bíróságot az adóigazgatási hatóság döntése, illetve az azokban megállapított tényállás nem kötötte. Az Áfa törvény, és a felek szerződése alapján azonban a jogvita eldöntéséhez szükséges tényállást egyértelműen megállapíthatónak ítélte. Az abból levont jogkövetkeztetésként a Ptk. 361.§ /1/ bekezdésében írt, a jogalap nélküli gazdagodás szabályai alapján, a tévesen felszámolt Áfa, mint túlfizetés alperes általi visszatérítését ezért elrendelte.

Egyetértett az elsőfokú bírósággal abban is, hogy a felperest az adóigazgatási eljárásban kirótt adóbírság, illetve a közigazgatási bírósági eljárásban felmerült perköltségek összege kártérítés címén megilleti. A perbeli számla pontatlan kiállítása miatt, az alperes magatartásának jogellenességét ugyanis megállapította. Utalt rá, hogy az adatok valódiságáért a kibocsátó a felelős. A bizonylatban vevőként feltüntetett adóalany adózással kapcsolatos jogai az Áfa törvény 44.§ /5/ bekezdése értelmében nem sérülhetnek, ha az adóköteles tényállás kapcsán ő termékértékesítés, illetve a szolgáltatásnyújtás körülményeit figyelembe véve, kellő körültekintéssel járt el.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a felperest mulasztás nem terhelte, a kármegosztásra okot adó körülményt nem észlelt. Hangsúlyozta azt is, hogy a jogvitát az alperes indítványa ellenére, szakértő kirendelése nélkül elbírálhatónak tartotta.

Az alperes a jogerős ítélettel szemben benyújtott felülvizsgálati kérelmében kérte a támadott határozat hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, és a felperes keresetének elutasítását. Beadványában - annak tartalma alapján - az Áfa törvény 22.§ /3/ bekezdés b) pontjának, a Ptk.339.§ /1/ bekezdésének, a Ptk.340.§ /1/ bekezdésének megsértésére hivatkozott. Állította, hogy a perbeli vitatott számlát helytállóan készítette el. Abban az Áfa fizetési kötelezettséget helyesen tüntette fel. Előadta azt is, hogy a peres felek szerződéses jogviszonyára tekintettel az alperes helytállási kötelezettségét a szerződésben rögzítettek szerint kellett volna vizsgálni. Hivatkozott az adásvételi szerződést kiegészítő megállapodás 3. pontjában írottakra, amely szerint a felperes a 21.312.000,-Ft-os beruházási költségek mellett az Áfa megfizetésére is kötelezettséget vállalt. Az alperes kifejtette azt is, hogy a felperestől is elvárható lett volna a számlában foglaltak vizsgálata, annak visszaküldésével az általa megjelölt kárt elháríthatta volna. Vitatta, hogy a Ptk.340.§ /1/ bekezdésében írtak szerint, a kár megosztásának feltételei nem állottak fenn.

A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását indítványozta. Állította, hogy a Ptk. 284.§ /1/ bekezdése értelmében a számla kiállítás kötelezettség az alperest terhelte. Ezt a számvitelről szóló 2000. évi C.tv. (a továbbiakban: Sztv.) 167.§ /1/ bekezdésében írtak szerint kellett kiállítania. Az Áfa törvény 44.§ /5/ bekezdése alapján az abban foglaltak valódiságáért köteles helytállni. Vitatta, hogy a kár megosztásának alapjául szolgáló körülmények fennállanak. Utalt rá, hogy a közigazgatási per megindítását megelőzően az alperest tájékoztatta az adóhatóságnak a perbeli Áfa megfizetésével kapcsolatos álláspontjáról. Kérte a kiállított számla helyesbítését. Az alperes azonban attól elzárkózott. A felperes kárenyhítési kötelezettségének teljesítésére utal, hogy az adóigazgatási eljárás keretében élt jogorvoslati jogával.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp.275.§ /2/ bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta. Megállapította, hogy a támadott határozat az alábbiak miatt jogszabálysértő.

A Legfelsőbb Bíróság egyetértett az eljáró bíróságoknak azon álláspontjával, hogy az első, illetve a másodfokú ítéletben kifejtett indokok alapján, az Áfa törvény 30.§ /1/ bekezdése, a 2. számú melléklet 1. pontja, az Áfa törvény 22.§ /3/ bekezdés b.) pontja értelmében, a perbeli ingatlan adásvételi szerződéssel egyidejűleg és arra tekintettel kötött megállapodásban írt beruházási költségeknek az áthárítása folytán a felperest terhelő fizetési kötelezettség, nem vont maga után Áfa megfizetési kötelezettséget.

A Legfelsőbb Bíróság abban is egyetértett a másodfokú bírósággal, hogy az alperes részére az Áfa címén kifizetett 5.328.000,-Ft túlfizetés a felperesnek a Ptk.361.§ /1/ bekezdése alapján visszajár. Arra helytállóan hivatkozik az alperes, hogy a peres felek megállapodása az Áfa megfizetéséről is rendelkezik. A felperes azonban az 5.328.000,-Ft-ot kifejezetten Áfa címén vállalta teljesíteni. Miután a felperest Áfa fizetési kötelezettség a már megelőzően említett jogszabályok szerint nem terhelte, azt az alperes, a szerződésben írtak ellenére nem volt jogosult követelni.

A Legfelsőbb Bíróság ugyanakkor úgy ítélte meg, hogy a jogosulatlan Áfa visszatérítés miatt kiszabott adóbírság tekintetében a Ptk.340.§ /1/ bekezdése alapján helye van a kármegosztásnak. A felperes ugyanis a kárát kellő körültekintéssel elhárította volna az adóhatósággal, vagy adószakértővel történő előzetes egyeztetéssel. A tévesen felszámított Áfa fizetésétől elzárkózhatott volna, illetve annak téves kifizetését utóbb felismerhette volna és az adóbírságot maga után vonó, jogosulatlan Áfa visszatérítése iránti igénnyel nem élt volna. A Legfelsőbb Bíróság mérlegelve a felek magatartását úgy ítélte, hogy az alperest az Sztv.167.§ /1/ bekezdése, illetve az Áfa tv. 44.§ /5/ bekezdése alapján terhelő, a számla szabályszerű kiállítására vonatkozó kötelezettségének megszegésével okozati összefüggésben álló, a felperest jogosulatlan Áfa visszatérítésére készítő, és amiatt kiszabott adóbírság összegének a felét követelheti csak a felperes a Ptk. 339.§ /1/ bekezdésére alapítva. Az adóbírság összegének felét a Ptk.340.§ /1/ bekezdése alapján - kárenyhítési kötelezettségének elmulasztása miatt - viselnie kell.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint a felperes az adóigazgatási eljárásban hozott jogerős határozattal szembeni kereset benyújtását már csak saját kockázatára tehette. A perrel felmerült költségek nem állnak közvetlen okozati összefüggésben az alperesnek helytálló számla kiállításával kapcsolatos kötelezettsége megszegésével. A 20.000,-Ft perköltséget, illetve a 319.700,-Ft eljárási illetéket ezért kártérítés címén megalapozatlanul követelte.

A Legfelsőbb Bíróság, mint felülvizsgálati bíróság mindezekre tekintettel a Pp.275.§ /4/ bekezdése alapján, a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, az alperes által fizetendő marasztalási összeget 6.129.000,-Ft-ra és kamataira leszállította, az ezt meghaladó keresetet elutasította.

A peres felek pernyertességének aránya 85-15%, a felperes javára. A peres felek jogi képviselőjének munkadíjából, illetve a fellebbezési eljárás során az alperes által lerótt fellebbezési

illetékből álló perköltések elszámolására ennek figyelembevételével került sor. Az alperes köteles a felperes javára mutatkozó különbözet megfizetésére, a Pp.270.§ /1/ bekezdése, illetve a 81.§ /1/ bekezdése alapján.

Az elsőfokú eljárás során a felperest, a felülvizsgálati eljárás során az alperest illeték feljegyzési jog illetve meg. Az általuk le nem rótt eljárási illeték összegét a pervesztességük arányában kötelesek a felek megtéríteni, az illetékekről szóló 1990.XCIII.tv. (Itv.) 59.§ /1/ bekezdése, illetve a 6/1986. /VI.26./ IM. rendelet 13.§ /2/ bekezdése alapján.

Budapest, 2009. február hó 13. napján.

Dr.Bodor Mária sk. a tanács elnöke, Dr.Pethőné dr.Kovács Ágnes sk. előadó bíró, Dr.Vezekényi Ursula sk. bíró.

A kiadmány hitelélül:
(.....)
bíróági tisztviselő